

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2707

Vragen van het lid **Van der Staaij** (SGP) aan de ministers van Buitenlandse Zaken en van Justitie over het patroon van moord en geweld in Zuid-Afrika. (Ingezonden 16 april 2009)

1
Heeft u kennisgenomen van de berichtgeving – naar aanleiding van de recente moord op een Nederlands echtpaar – over de lange reeks van moorden, die geweld en intimidatie als enig motief lijken te hebben, ten aanzien van blanke boeren in Zuid-Afrika?¹ Welke trends ziet u hier?

2
Deelt u de mening van de president van de Transvaal Agricultural Union, dat er sprake is van een «patroon van etnische zuivering» ten aanzien van blanke boeren in Zuid-Afrika?

3
In hoeverre wordt door de Zuid-Afrikaanse overheid adequaat gereageerd op deze vele geweldplegingen? Welke resultaten zijn door de overheid geboekt in haar strijd tegen deze zorgelijke ontwikkeling? Acht u deze resultaten bevredigend?

4
In hoeverre wordt door u, maar ook breder vanuit de internationale gemeenschap, de Zuid-Afrikaanse overheid aangesproken op haar aanpak van het genoemde patroon van geweld? Welke resultaten heeft

dit tot nu toe opgeleverd? Bent u bereid de druk op de Zuid-Afrikaanse overheid op te voeren voor zover het gaat om het tegengaan van dit patroon van geweld? Op welke wijze?

5
Bent u bereid, ook in internationaal verband, de Zuid-Afrikaanse overheid bij te staan in haar strijd tegen het systematische geweld? Op welke wijze zou dit kunnen? In hoeverre kan de Zuid-Afrikaanse overheid worden geholpen als het gaat om opsporing, justitiële ondersteuning, etc.?

¹ Zie onder meer Reformatorisch Dagblad, 14 april 2009.

Antwoord

Antwoord van minister **Verhagen** (Buitenlandse Zaken), mede namens de minister van Justitie (ontvangen 20 mei 2009)

1
Ja, van deze berichtgeving heb ik kennisgenomen. De Nederlandse regering is geschokt door de brute moord op een Nederlands echtpaar in Boschkop, Zuid-Afrika. Het niveau van criminaliteit in Zuid-Afrika is zeer hoog en neemt nog steeds toe; misdaden zijn bovendien vaak van een zeer gewelddadig karakter. Helaas worden ook Nederlanders daarvan het slachtoffer, zowel Nederlandse toeristen als – zoals in dit geval – Nederlanders die in Zuid-Afrika woonachtig zijn.

2
Uit cijfers van de Zuid-Afrikaanse overheid blijkt dat het overgrote deel van de misdrijven plaatsvindt in de zgn. «townships» en dat merendeels zwarte Zuid-Afrikanen slachtoffer worden van misdrijven. Er zijn geen aanwijzingen dat er sprake is van een patroon van misdrijven tegen blanke Zuid-Afrikanen. Ik deel de mening van de president van de Transvaal Agricultural Union, dat er sprake is van een «patroon van etnische zuivering» ten aanzien van blanke boeren in Zuid-Afrika, dan ook niet.

3
Misdaadbestrijding is al jaren een prioriteit van de Zuid-Afrikaanse overheid, die aanzienlijk heeft geïnvesteerd in versterking van mankracht en opleiding van de politie. Daarnaast wordt geïnvesteerd in versterking van de rechterlijke macht en vergroting van het gevangeniswezen. Net als in veel andere sectoren moet ook bij de politie een inhaalslag gemaakt worden en is sprake van een aanzienlijk gat tussen de benodigde en beschikbare capaciteit.

4
De inspanningen van de regering hebben tot nu toe niet geleid tot het gewenste resultaat. Hoewel misdaadcijfers in sommige categorieën misdrijven zijn gedaald, is in algemene zin sprake van stijgende criminaliteit. De Zuid-Afrikaanse regering heeft in reactie hierop aangegeven dat zij de

aanpak van de misdaad verder wil intensiveren. Structurele daling van de criminaliteit zal pas op lange termijn realiseerbaar zijn.

5

De Nederlandse regering levert sinds 1994 met het ontwikkelings-samenwerkings-programma een bijdrage aan armoedebestrijding en bestrijding van ongelijkheid in Zuid-Afrika. Armoede en ongelijkheid vormen potentiële voedingsbodems voor geweld en criminaliteit. Belangrijke onderdelen in het OS-programma zijn onderwijs, «skills development» en aidsbestrijding. Sinds de zomer van 2008 is bovendien een samenwerkingsprogramma van drie jaar van start gegaan tussen de politie van Zuid-Afrika en Nederland. Centraal in dit programma staan uitwisseling van kennis en ervaring alsmede capaciteitsopbouw ter verbetering van de kwaliteit van de politie. Door middel van trainingen en uitwisselingen wordt samengewerkt op het gebied van o.a. de preventieve rol van de politie in de gemeenschap, huiselijk geweld, forensisch onderzoek, georganiseerde misdaad en grote evenementen, zoals het wereldkampioenschap voetbal in 2010.